

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ V SOUHRNNÉ ZPRÁVĚ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV ZA ROK 2008

Marek Hanák

V souladu se zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, vydal veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl koncem měsíce března 2009 Souhrnnou zprávu o své činnosti za rok 2008. Tak jako tomu bylo i v předcházejících letech, je i v této výroční zprávě o činnosti ombudsmana věnována územnímu plánování samostatná část.

V oblasti územního plánování se na ochránce obraceli lidé se stížnostmi na nové územní plány a změny platných územních plánů. V této souvislosti byl ochránce nucen informovat osoby dotčené změnou územního plánu, že nový stavební zákon (zákon č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů) sice zavedl **finanční kompenzace** za změny v území, které omezují vlastnická práva, náhrady však nemohou být vypláceny, neboť zákonodárci účinnost ustanovení o náhradách odložili až na 1. leden 2012.

Jako pozitivní jev naopak ochránce vnímá **pravomoc Nejvyššího správního soudu přezkoumávat územní plány** vydané formou opatření obecné povahy. Ochránce přitom již od roku 2001 soustavně upozorňoval na ochranu vlastníkům nemovitostí, kteří neměli k dispozici žádný opravný prostředek, na jehož základě by mohli dosáhnout přezkoumání územního plánu nezávislým orgánem.

Dosavadní zkušenosti potvrzují, že v procesu územního plánování dochází někdy k vážným pochybením, které ani nadřízený orgán územního plánování nemůže napravit. Ochránce proto nově koncipovanou pravomoc Nejvyššího správního soudu uvítal. Současně je ochránce toho názoru, že přezkumná pravomoc Nejvyššího správního soudu by měla být uplatnitelná i vůči územním plánům, které byly schváleny do konce roku 2006 (tzn. podle starého stavebního zákona účinného do 1. prosince 2006). Tomuto závěru přisvědčil i Ústavní soud.¹⁾

Veřejný ochránce práv také poukázal na to, že Ministerstvo pro místní rozvoj v současné době pořizuje tzv. Politiku územního rozvoje, což je zásadní strategický dokument týkající se stavebního rozvoje celé České republiky. Jejím cílem je určovat požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný

rozvoj území. Politika současně určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů. S přihlédnutím k významu tohoto dokumentu považuje ochránce za nezbytné, aby se Ministerstvo pro místní rozvoj řádně vypořádalo s připomínkami veřejnosti, které byly v průběhu procesu pořizování materiálu uplatněny. V této souvislosti se ochránce kriticky pozastavil nad tím, že ze strany ministerstva nebyla věnována dostatečná pozornost **mediální prezentaci** tohoto **strategického dokumentu**. Za účelem projednání s veřejností byla svolána pouze dvě jednání. Ochránce je přitom toho názoru, že by Ministerstvo pro místní rozvoj mělo prostřednictvím sdělovacích prostředků informovat občany v mnohem širší míře.

V souvislosti s narůstající hlukovou zátěží také ochránce upozornil na to, že úřady územního plánování by měly při pořizování územně plánovací dokumentace vycházet ze zpracovaných hlukových map. Tyto **strategické hlukové mapy** pořizuje Ministerstvo zdravotnictví podle zákona o ochraně veřejného zdraví (zákon č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) pro hlavní pozemní komunikace, železniční tratě, letiště a pro hlavní aglomerace. Podle ochránce by takto shromážděné informace měly být při územním plánování zohledňovány.

(Další informace o činnosti veřejného ochránce práv jsou přístupné na www.ochrance.cz, včetně všech dosud publikovaných souhrnných a čtvrtletních zpráv předkládaných Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, případně telefonické informační lince 542 542 888).

*Ze Souhrnné zprávy veřejného ochránce práv za rok 2008 vybral
JUDr. Marek Hanák
Kancelář veřejného ochránce práv*

ENGLISH ABSTRACT

Spatial Planning in the Ombudsman's 2008 Report, by Marek Hanák

In view of his legislative duty, Mr Otakar Motejl, the Czech Public Defender of Rights, published his 2008 Annual Report at the end of March 2009. As in previous years, a part of the Report deals with some issues of spatial planning.

1) Ústavní soud již ve dvou nálezech (sp. zn. Pl. ÚS 14/07 a Pl. ÚS 22/08) rozhodl, že obecně závazné vyhlášky/nařízení obce, kterými se vyhláší územní plány/stavební uzávěry, jsou v materiálním smyslu opatření obecné povahy, přičemž jejich přezkoumání ve smyslu ustanovení §§ 101a až 101d soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů) přísluší Nejvyššímu správnímu soudu.